

İlham

Əhalinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi davamlı xarakter daşıyır

Prezident İlham Əliyev tərəfindən ötən il əhalinin sosial rifahının yaxşılaşdırılması istiqamətində qəbul edilən qərarlar tarixi əhəmiyyət daşıyır. Çünki bu sahə ilə bağlı imzalanmış fərman və sərəncamlar 4 milyondan çox insanın həyat şəraitinin yaxşılaşmasına xidmət edib. Həmin qərarlar əhatə dairəsinə görə də çox genişdir. Belə ki, minimum pensiyaların, minimum əməkhaqqının, müavinət və təqaüdlərin artırılması ölkə əhalisinin yarısına qədərini sosial rifahının yüksəlməsinə səbəb oldu.

Keçən il vətəndaşların sosial rifahının yaxşılaşması üçün iki sosial paketin qəbulu mühüm hadisə idi. Həmin sərəncamlara əsasən, minimum əməkhaqqı 2 dəfəyə yaxın artırılaraq 130 manatdan 250 manata çatdırıldı. Bunun sayəsində dövlət sektorunda çalışanların əməkhaqqı 20-100 faiz artdı. Minimum əməkhaqqının və dövlət sektorunda əməkhaqqının artımı 1 milyon 350 min nəfəri (o cümlədən dövlət sektoru üzrə 1 milyon, özəl sektor üzrə 350 min nəfəri) əhatə etdi.

Əhalinin pensiya təminatında da mühüm işlər görüldü. Minimum pensiya 72,4 faiz artaraq 116 manatdan 200 manata çatdırıldı, həmçinin əmək-

haqqı artımı xüsusi şərtlərlə təyin olunan pensiyalarda (hərbiçilərin, dövlət qulluqçularının və başqalarının pensiyalarında) 31 faiz artım təmin edildi. Beləliklə, ümumilikdə hər iki istiqamət üzrə pensiya artımı 750 min nəfərdən çox pensiyaçını əhatə etdi. Nəticədə Azərbaycan minimum pensiyasının alıcılıq qabiliyyəti indeksi üzrə MDB ölkələri arasında birinci yere, minimum əməkhaqqının alıcılıq qabiliyyəti indeksi üzrə ikinci yere yüksəldi.

Bununla yanaşı, sosial müavinət və təqaüdlər orta hesabla 100 faiz artırılıb. Həmin artım həssas qrupdan olan vətəndaşlardan ibarət 600 min insanı, o cümlədən 300 minə qədər əlilliyi olan

şəxsi əhatə edib. Yeni təqaüd növləri - sağlamlıq imkanları məhdud uşaqlara və 1-ci dərəcə əlilliyi olan şəxslərə qulluq edənlər, müharibə veteranları üçün Prezidentin aylıq təqaüdü təsis edildi. Eyni zamanda məcburi köçkünlərin müavinətləri, tələbələrin təqaüdləri ciddi şəkildə artırıldı, 800 min insanın problemləri kreditlə bağlı olan narahatlığına son qoyuldu.

Prezident İlham Əliyev 2019-cu ilin yekunlarına həsr olunmuş müşavirədə əhalinin sosial rifahının yaxşılaşdırılması istiqamətində görülən işləri yüksək dəyərləndirərək demişdir: "Keçən il aparılmış islahatlar nəticəsində biz əldə edilmiş əlavə gəlirləri, ilk növbədə, məhz sosial sahəyə yönəldtik. Mən keçən ilin əvvəlində bunu bəyan etmişdim. Demişdim ki, yığılacaq bütün əlavə vəsait sosial sahəyə yönəldiləcəkdir və bunu da etdik. Hər zaman olduğu kimi sözümlərimizin üstündə dururuq. Sosial sahədə gədən müsbət proseslər və vətəndaşların rifah halının yaxşılaşdırılması bizim üçün prioritet məsələ olaraq qalır".

Beləliklə, pensiyalarda ciddi artım sayəsində ötən il Azərbaycanda pensiyaların orta aylıq məbləği 15, o cümlədən yaşa görə pensiyaların orta aylıq məbləği 15, əlilliyə görə pensiyaların orta aylıq məbləği 22 faiz artıb. Eləcə də Median pensiya məbləğində 54 faiz artım müşahidə edilib.

Məlum olduğu kimi, Ermənistanın Azərbaycana təcavüzünün qarşısını alarkən əlil olan insanların və şəhid ailələrinin sosial rifahının yaxşılaşdırılmasına dövlət xüsusi diqqət göstərir. Ölkəmizin ərazi bütövlüyünün, müstəqilliyinin və Konstitusiyaya quruluşunun müdafiəsi uğrunda döyüşdə şəhid olan insanların ailələrinin və əlilliyi olan şəxslərin mənzillə təminatı, həmçinin müharibə əlillərinə minik avtomobillərinin verilməsi ənənə halını alıb. Bunun təməli Ümummilli Lider Heydər Əliyev tərəfindən hələ ötən əsrin 90-cı illərində qoyulub. Prezident İlham Əliyev də bu kateqoriyadan olan insanların problemlərinə həssaslıqla yanaşır, onların sosial vəziyyətini yaxşılaşdırmaq üçün operativ qərarlar qəbul edir.

Prezident İlham Əliyev qayğısı sayəsində 2018-ci ildə Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi tərəfindən şəhid ailələrinə və müharibə əlillərinə nəzərdə tutulduğundan (207 mənzil) 3 dəfə çox olmaqla 626 mənzil təqdim edilibsə, ötən il bundan 50 faiz çox olmaqla 934 mənzil və fərdi ev verildi. Beləliklə, nazirlik tərəfindən indiyədək şəhid ailələrinə və müharibə əlillərinə 7600-ə yaxın mənzil və fərdi ev təqdim edilib. Bu kateqoriyadan olan insanlara göstərilən qayğı cari ildə də davam edəcək. Dövlət başçısının birbaşa tapşırığı ilə bu il şəhid ailələrinə və müharibə əlillərinə ən azı 1500 mənzil və fərdi evin verilməsi nəzərdə tutulub. Müharibə əlilləri və onlara bərabər tutulanların dövlət tərəfindən minik avtomobilləri ilə təminatı sahəsində xeyli işlər görüldü. 2018-ci ildə bu kateqoriyadan olan insanlara 265 avtomobil verildi. Halda, 2019-cu ildə 600 avtomobil verilib. Ümumilikdə, nazirlik tərəfindən müharibə əlilləri və onlara bərabər tutulan şəxslərə indiyədək 6750 minik avtomobili verilib.

Ardı 2-ci səh.

Ötən ilin yekunları

Əvvəli 1-ci səh.

Əhalinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi davamlı xarakter daşıyır

Prezident İlham Əliyevin 2018-ci il 19 aprel tarixli və 28 yanvar 2019-cu il tarixli fərmanlarına əsasən, şəhidlərimizin vərəsələrinə birdeferlik ödəmə (11 min manat) ilə təminat sahəsində mühüm addımlar atıldı.

Aparılan araşdırmalar nəticəsində məlum oldu ki, şəhid hərbi qulluqların və daxili işlər orqanları əməkdaşlarının sayı 12268 nəfərdir və onların vərəsələrinə birdeferlik ödəmə verildi. Beləliklə, onlardan 12 minədək şəhidin 18 minədək vərəsəsinə nazirlik tərəfindən birdeferlik ödəmə həyata keçirildi. Şəhidlərin vərəsələrinin birdeferlik ödəmə ilə təminat programının icra səviyyəsi 98 faizə çatıb. Qalan şəhidlərin vərəsələri tərəfindən də notarial qaydada sənədlər nazirliyə təqdim ediləcək onlara da birdeferlik ödənişlərinin verilməsi təmin ediləcək.

Ölkə rəhbərinin 9 avqust 2018-ci il tarixli fərmanı ilə Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin tabeliyində yaradılaraq ötən ilin may ayında fəaliyyətə başlayan Dayanıq və Operativ Sosial Təminat Agentliyi (DOST Agentliyi) və agentliyin 1 sayılı Bakı DOST mərkəzi sosial sahədə vətəndaş məmnunluğuna yönəlik köklü islahatların bir təzahürü olmaqla keçən il sosial sahədə atılan uğurlu addımlardan biridir. Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevanın təşəbbüsü olan DOST layihəsi dövlət sosial xidmətlərinin innovativ yanaşmalar əsasında modern və çevik, tam şəffaf mexanizmlər üzərində qurulması ilə ölkəmizin bu sahədə yeni brendini formalaşdırıb.

Prezident İlham Əliyev DOST Agentliyi və onun 1 sayılı Bakı DOST mərkəzinin açılış mərasimindəki çıxışında bu yeni sahənin ölkəmiz üçün əhəmiyyətini vurğulayaraq demişdir: "Bizim siyasətimiz demək olar ki, DOST mərkəzlərində öz əksini tapır - islahat, innovasiya, korruptsiyaya, rüşvətxorluğa qarşı mübarizə, yeni texnologiyalar, gənclərin bu işlərə cəlb olunması, könüllülərin fəaliyyəti. Yəni bu mərkəzlər müasir Azərbaycanın simasını əks etdirir və ölkəmiz məhız bu yolla inkişaf etməlidir. Müasirlik, yenilik, islahatlar, gənclərin bu işlərə böyük dərəcədə qoşulması ölkəmizin inkişafına xidmət göstərəcək".

Mərkəzdə əmək, məşğulluq, sosial müdafiə və sosial təminat, əlillik, reabilitasiya sahələri üzrə 132 növ xidmət təqdim edilir. Bura "Pensiya və sosial sığorta", "Sosial müavinətlər və təqaüdlər", "Əlillik, tibbi ekspertiza və protez-ortopedik təminat", "Sosial xidmətlər və övladlığa götürmə məsələləri", "Əmək münasibətləri", "Məşğulluq xidmətləri", "Sosial-hüquqi, sosial-pedaqoji, sosial-psioloji, sosial-meişət xidmətləri", "Bank və notarius xidmətləri" də daxildir. Beləliklə, vətəndaşların nazirlik üzrə bütün xidmətlərdən "bir pəncərə"dən faydalanmalarına imkan yaradılıb.

Ötən ilin 8 ayında 1 sayılı Bakı DOST Mərkəzində 65 minə yaxın vətəndaş qəbul edilmiş. Gün ərzində təxminən 400-dək vətəndaşın müraciət etdiyi və vətəndaşlardan faydalandığı mərkəzdə xidmətlərin vətəndaş məmnunluğunun səviyyəsi 95,2 faiz təşkil edir.

DOST Agentliyi keçən ilin dekabrın 3-6-da keçirilən "Bakutel-2019" - XXV Azərbaycan Beynəlxalq Telekommunikasiya, Innovasiya və Yüksək Texnologiyalar Sərgisində də uğurlu iştirak edib və sərginin "Ən yaxşı tədqiqat" sertifikatına layiq görülmüş. 1 sayılı Bakı DOST Mərkəzi sərgidə vətəndaşlara harada qey-

dijyatta olmalarından asılı olmayan xidmətlər təqdim edib, sərgi zamanı 100-dən çox vətəndaş bu xidmətlərdən faydalanıb. Həmçinin "e-arayış" xidmətləri vasitəsilə vətəndaşlar ələ oradaca real vaxt rejimində arayışlar əldə ediblər. Keçən il dekabrın 24-də isə Prezident İlham Əliyevin iştirakı ilə Bakının Xəzər rayonunda 2 sayılı Bakı DOST Mərkəzinin (Xəzər, Pirallahı) açılışı olub. Həmin mərkəz gün ərzində 250-300 vətəndaş qəbul edilir. DOST Agentliyi "Könüllü DOST" proqramı ilə ölkəmizdə könüllülük hərəkatının genişlənməsində mühüm rol oynayır. "Könüllü DOST" proqramı üzrə 3 altiproqramına indiyədək 6900-dək müraciət olunub və ötən dövrdə bu proqram üzrə 250-dək könüllü DOST mərkəzlərinə cəlb edilmiş. "Könüllü DOST" altiproqramları icra olunur. Könüllülük fəaliyyətinə, o cümlədən DOST mərkəzlərində könüllü fəaliyyətə olan böyük marağın göstəricisi kimi, "Könüllü DOST" proqramına indiyədək 6900-dək müraciət olunub və ötən dövrdə bu proqram üzrə 250-dək könüllü DOST mərkəzlərinə cəlb edilmiş. "Könüllü DOST" altiproqramları icra olunur. Könüllülük fəaliyyətinə, o cümlədən DOST mərkəzlərində könüllü fəaliyyətə olan böyük marağın göstəricisi kimi, "Könüllü DOST" proqramına indiyədək 6900-dək müraciət olunub və ötən dövrdə bu proqram üzrə 250-dək könüllü DOST mərkəzlərinə cəlb edilmiş.

2019-2025-ci illərdə Bakıda və bölgələrdə 31 DOST mərkəzinin yaradılması, o cümlədən DOST mərkəzləri şəbəkəsinin genişləndirilməsi proqramı çərçivəsində 2020-ci ildə Bakıda daha 2 DOST mərkəzinin, həmçinin Sumqayıt şəhərində, Ağsən, Şəki, Bərdə, Quba, Sabirabad rayonlarında DOST mərkəzlərinin yaradılması üçün işlər aparılır.

Ölkəmizə səfərə gələn mötəbər beynəlxalq qurumların nümayəndə heyətləri, eləcə də diplomatik korpus nümayəndələri Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin tabeliyindəki DOST Agentliyi və 1 sayılı Bakı DOST Mərkəzi ilə tanış olub DOST layihəsinin uğurlu bir yenilik, innovativ təcrübə olduğunu bildiriblər.

Dövlət əlilliyi olan şəxslərin reabilitasiyasını da diqqət mərkəzində saxlayır. Çünki cəmiyyətdən təcrid olunan insanlar bu yolla yenidən cəmiyyətə qayıtarlıb təzadın əmək fəaliyyəti ilə məşğul olurlar. Ötən il Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin bərpə mərkəzlərində 10457 nəfər əlilliyi olan şəxsə və sağlamlıq imkanları məhdud 18 yaşadək uşağa reabilitasiya xidmətləri göstərilmiş. Onlardan 8101-i stasionar, qalanları ambulator şəraitdə bərpə xidmətləri ilə təmin edilmişlər. Həmin insanların sağlamlıqlarının bərpası üçün fizioterapevtik müalicə prosedurları əsasında kompleks reabilitasiya işləri aparılıb.

Keçən il nazirliyin Protez-Ortopedik Bərpə Mərkəzi 9682 nəfər əlilliyi olan şəxsə protez-ortopedik bərpə xidmətləri göstərmiş. Onlardan 1069 nəfəri ölkəmizin ərzi bütövlü-

yünün, müstəqilliyinin və konstitusiyasının quruluşunun müdafiəsi ilə əlaqədar əlilliyi olan şəxslərdir. Həmçinin qeyd olunan dövrdə mərkəz tərəfindən əlilliyi olan şəxslərə 38041 reabilitasiya vasitəsi (2052 əlil arabası, 1732 protez, 1386 orteç, 9395 müxtəlif reabilitasiya vasitəsi, 554 korset, 2830 cüt protez ayaqqabı, 4192 cüt ortopedik ayaqqabı, 518 dörd-ayaqlı dayaq vasitəsi, 3203 qoltuqaltı və dirsəkaltı ağac, 2693 əsa, 678 eşitmə aparatı və s.) verilmiş, 745 nəfərə stasionar şəraitdə reabilitasiya xidmətləri göstərilmiş. Eyni zamanda vətəndaşların bu xidmətdən asan şəkildə istifadə etməsi üçün zəruri tədbirlər görülmüş. Belə ki, ötən il mərkəz tərəfindən səyyar xidmət olaraq 1124 nəfər əlilliyi olan şəxsə 4821 reabilitasiya vasitəsi yaşadıqları şəhər və rayonlara aparılaraq təqdim edilmiş.

Dövlət başçısının tapşırıqları əsasında ötən il reabilitasiya və sosial xidmət infrastrukturunun müasir tələblərə uyğun qurulması istiqamətində mühüm işlər aparılıb. Bu məqsədlə keçən il Yevlax və Naftalan şəhərində Əlilliyi olan şəxslər üçün regional bərpə mərkəzləri, Mərdəkan Müalicə Pansionatı, Protez-Ortopedik Bərpə Mərkəzi, Gənc Pensiyaçılar Ərazi Sosial Xidmət Mərkəzi əsası təmir və yenidənqurmadan sonra istifadəyə verilmiş.

Hazırda Sumqayıt, Şəki, Sürvan, Xaçmaz, Lənkəran regional bərpə mərkəzlərində, Şağın Əlilliyi olan şəxslər üçün Müalicə Pansionatında, Göygöl və Şamaxı Psixonevroloji sosial xidmət müəssisələrində əsası təmir və yenidənqurma işləri davam edir. Yaxın aylarda onlardan bir hissəsi, həmçinin Qobustan rayonunda inşa edilən penitensiar müəssisələrdə cəza çəkəndən azad edilmiş şəxslər üçün Sosial Adaptasiya Mərkəzi istifadəyə veriləcək.

Ötən il Gəncə şəhərində Peşə Hazırlığı Mərkəzi də istifadəyə verilib. Bununla yanaşı, dövlət başçısının tapşırığına əsasən, bərpə mərkəzləri şəbəkəsinin ölkəboyu genişləndirilməsi işlərinə də başlanılmış. 2020-ci ildə ayrı-ayrı bölgələrdə uşağ bərpə mərkəzlərinin tikintisinə başlanılması da nəzərdə tutulub. Keçən ildən davam edən işlərin sayəsində bu il daha 10 reabilitasiya mərkəzinin və sosial xidmət müəssisəsinin istifadəyə verilməsi planlaşdırılıb.

Dövlət başçısının "Əhalinin sosial müdafiəsinin yaxşılaşdırılmasına dair əlavə tədbirlər haqqında" 2 dekabr 2019-cu il tarixli Sərəncamına da mühüm önəm kəşb edilmiş. Belə ki, sərəncamla bir sıra sosial təyinatlı obyektlərin, o cümlədən reabilitasiya müəssisələrinin layihələndirilməsi, tikintisi, əsaslı təmiri, bərpə yolu ilə gücləndirilməsi və avadanlıqlarla təchizatı işlərinin genişlənməsinə şərait yaradır. Bu-

nun üçün 20 milyon 19 min 100 manat vəsait ayrılıb.

Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi yanında Dövlət Sosial Müdafiə Fondunun 1 sayılı Sağlamlıq İmkanları Məhdud Gənclərin Peşə Reabilitasiya Mərkəzi tərəfindən bu kategoriyadan olan gənclər peşə hazırlığına cəlb ediliblər. Keçən il 227 gənc mərkəzə qəbul olunub. 2018-ci ildən təlimi davam etdirən 78 nəfər də daxil olmaqla il ərzində 305 nəfər peşə reabilitasiya kursunda olub. Gənclər burada dövlət meyarının həddinin 5,3 dəfə artırılması təminatlı ailələrin sosial müdafiəsinin ildən-ildə gücləndirilməsinə xidmət edir.

Məlumdur ki, sosial müdafiənin ən yaxşı forması əhalinin işlə təminatının yüksək səviyyəyə çatdırılmasıdır. İşləyən, yüksək əməkhaqqı alan vətəndaşlar sosial yardıma ehtiyacı qalmır. Odur ki, dövlətin həyata keçirdiyi sosial-iqtisadi siyasətin əsas prinsiplərindən biri də əhalinin məşğulluğunun təminatıdır. Ötən il Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi yanında Dövlət Məşğulluq Xidməti tərəfindən həyata keçirilən tədbirlər nəticəsində 103028 şəxs münasib işlə təmin edilmiş, 3168 şəxs peşə hazırlığı kurslarına cəlb olunub, 135 minə yaxın vətəndaş peşəyönlü məsləhət xidməti göstərilib.

Dövlət Məşğulluq Xidmətinin Bakı və Göyçay şəhərindəki regional peşə təhsil mərkəzləri fəaliyyət göstərir. Keçən il dekabr ayında Gəncə Peşə Hazırlığı Mərkəzi də istifadəyə verilib. Həmin mərkəzdə ilk mərhələdə 60 peşə üzrə il ərzində 900 nəfərədək şəxs peşə hazırlığı həyata keçiriləcək. Bununla yanaşı, "2019-2030-cu illər üçün Məşğulluq Strategiyası"nda hədəflər sırasında 2019-2030-cu illər ərzində Azərbaycanda regional peşə tədris mərkəzlərinin sayının 10-a çatdırılması nəzərdə tutulub.

2019-cu ildə 56 rayon və şəhərdə müəmməd olaraq əmək yarmakaları da keçirilib. Bu yarmakalarda 1324 müəssisə iştirak edib və 15183 vakant iş yeri təqdim edilmiş. 3411 nəfərə münasib iş yerlərinə gəndirilmiş, 298 nəfərin peşə hazırlığı kurslarına qeydiyyata aparılıb, 311 nəfər istəkləri əsasında ödənişli ictimai işlərə cəlb edilmiş.

Dövlət başçısının tapşırığı ilə 2019-cu ilin əvvəlində "İşsiz DOSTU" proqramı çərçivəsində 38 min ödənişli ictimai iş yeri yaradılıb. Məşğulluq mərkəzlərində qeydiyyata alan, əsasən həssas qruplara daxil olan 47 min işsiz və işaxtaran şəxs "İşsiz DOSTU" proqramı çərçivəsində yaradılmış iş yerlərində haqq ödənilən işlərə təminatlı həyata keçirilib. Belə iş yerləri ilkin

Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevanın təşəbbüsü ilə fond tərəfindən 31 Dekabr - Dünya Azərbaycanlılarının Həmreylik Günü və Yeni il bayramı münasibətilə respublika üzrə ünvanlı dövlət sosial yardımını alan ailələrə bayram sovgatları paylanılmışdır.

"Azərbaycan Respublikasında 2020-ci il üçün ehtiyac meyarının həddi haqqında" qanunu ilə ünvanlı dövlət yardımının təyini edilmiş məqsədlə bu il üçün ehtiyac meyarının həddinin 160 manata çatdırılması zəmanətli ailələrə göstərilən yardımın nəticəsidir. Belə ki, 2006-cı ildən (ÜDSY tətbiq olunuduğu ildən) ötən dövrdə ölkəmizdə ehtiyac meyarının həddinin 5,3 dəfə artırılması təminatlı ailələrin sosial müdafiəsinin ildən-ildə gücləndirilməsinə xidmət edir.

Məlumdur ki, sosial müdafiənin ən yaxşı forması əhalinin işlə təminatının yüksək səviyyəyə çatdırılmasıdır. İşləyən, yüksək əməkhaqqı alan vətəndaşlar sosial yardıma ehtiyacı qalmır. Odur ki, dövlətin həyata keçirdiyi sosial-iqtisadi siyasətin əsas prinsiplərindən biri də əhalinin məşğulluğunun təminatıdır.

Ötən il Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi yanında Dövlət Məşğulluq Xidməti tərəfindən həyata keçirilən tədbirlər nəticəsində 103028 şəxs münasib işlə təmin edilmiş, 3168 şəxs peşə hazırlığı kurslarına cəlb olunub, 135 minə yaxın vətəndaş peşəyönlü məsləhət xidməti göstərilib.

Dövlət Məşğulluq Xidmətinin Bakı və Göyçay şəhərindəki regional peşə təhsil mərkəzləri fəaliyyət göstərir. Keçən il dekabr ayında Gəncə Peşə Hazırlığı Mərkəzi də istifadəyə verilib. Həmin mərkəzdə ilk mərhələdə 60 peşə üzrə il ərzində 900 nəfərədək şəxs peşə hazırlığı həyata keçiriləcək. Bununla yanaşı, "2019-2030-cu illər üçün Məşğulluq Strategiyası"nda hədəflər sırasında 2019-2030-cu illər ərzində Azərbaycanda regional peşə tədris mərkəzlərinin sayının 10-a çatdırılması nəzərdə tutulub.

2019-cu ildə 56 rayon və şəhərdə müəmməd olaraq əmək yarmakaları da keçirilib. Bu yarmakalarda 1324 müəssisə iştirak edib və 15183 vakant iş yeri təqdim edilmiş. 3411 nəfərə münasib iş yerlərinə gəndirilmiş, 298 nəfərin peşə hazırlığı kurslarına qeydiyyata aparılıb, 311 nəfər istəkləri əsasında ödənişli ictimai işlərə cəlb edilmiş.

Dövlət başçısının tapşırığı ilə 2019-cu ilin əvvəlində "İşsiz DOSTU" proqramı çərçivəsində 38 min ödənişli ictimai iş yeri yaradılıb. Məşğulluq mərkəzlərində qeydiyyata alan, əsasən həssas qruplara daxil olan 47 min işsiz və işaxtaran şəxs "İşsiz DOSTU" proqramı çərçivəsində yaradılmış iş yerlərində haqq ödənilən işlərə təminatlı həyata keçirilib. Belə iş yerləri ilkin

peşə hazırlığı olmasını tələb etməyən ictimai faydalı xarakter daşıyır. Ödənişli ictimai işlərə sosial xidmətlərin göstərilməsi, təmir, abadlaşdırma, ərəzələrin ekoloji sağlamlaşdırılması, o cümlədən yaşllaşdırma işləri, parklara, ictimai yerlərə qulluq və s. daxildir.

"İşsiz DOSTU" proqramı çərçivəsində ictimai işlərə cəlb olunanların hər biri ilə əmək müqaviləsi bağlanıb. Bu əmək müqavilələri nazirliyin "Əmək müqaviləsi bildirişi" altisistemində qeydiyyattan keçirilərək rəsmiləşdirilib. Belə hal həmin şəxslərin sosial sığorta sisteminə qeydiyyata alınmaqla gələcəkdə pensiya hüquqlarının yaranmasına əsas yaradır, yaxud mövcud fərdi hesablarında pensiya kapitallarını artırmalarına imkan verir. Cari ildə də ictimai işlər proqramı davam etdiriləcək.

Özünüməşğulluq proqramının əhatə dairəsi 2017-ci ilə nisbətən 2018-ci ildə 6,5 dəfə genişləndirilib və 7267 nəfər özünüməşğulluğa cəlb edilərək onlara verilmiş aktivlər hesabına ailə təsərrüfatlarını yaradıb. Ötən il isə özünüməşğulluq proqramına 10354 nəfər cəlb edilmiş və müvafiq təlimləri başa vürürəq biznes planlarını uğurla müdafiə ediblər. Onlardan 9 min nəfəri mal və materiallar formasında 82 aktivlərini alaraq ailə təsərrüfatlarını yaradıb. Hazırda aktivlərin paylanması prosesi davam edir, cari il yanvarın sonuna qədər qalanları da aktivlərlə təmin olunaçaq.

Özünüməşğulluq proqramında həssas əhali qruplarına üstünlük verilir. Keçən il bu proqrama cəlb edilənlərdən 2373-ü əlilliyi olan şəxslər, 1860-i məcburi köçkünlər, 479-u ünvanlı sosial yardım alanlar, 257-si şəhid ailəsi üzvləri, 134-ü cəzaçəkmə müəssisəsindən azad edilənlərdir.

Ölkəmizdə həyata keçirilən uğurlu sosial-iqtisadi islahatlara beynəlxalq səviyyədə verilən yüksək qiymətini növbəti göstəricisi isə keçən ilin mayında Beynəlxalq Sosial Təminat Assosiasiyasının (BSTA) növbəti Avropa Regional Sosial Təminat Forumunun Bakıda keçirilməsidir. Ölkəmizin əsvahibliyi etdiyi forumda BSTA-dan, digər beynəlxalq qurumlardan və 35 ölkədən 140-dan çox nümayəndə iştirak edib.

Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin sosial-iqtisadi layihələrin icrasında elektron texnologiyalara geniş yer verilməsi beynəlxalq səviyyədə yüksək qiymətləndirilir. Bunun təzahürü kimi BSTA tərəfindən ünvanlı dövlət sosial yardımını elektron sistem, əlilliyi qiymətləndirilməsi üzrə elektron sistem, özünüməşğulluq proqramı və qeyri-rəsmi məşğulluq qarşısının alınması layihələri uğurlu təcrübə nümunələri kimi müsbət dəyərləndirilərək mükafatlara layiq görülmüş.

Ötən il sosial müdafiə sahəsində qanunvericiliyin təkmilləşdirilməsi və sadələşdirilməsi, sosial təminat sisteminə ədalətlik prinsipinin gücləndirilməsi, həssas qruplardan olan vətəndaşlara bağlı humanist yanaşmanın daha dolğun tətbiqi, eləcə də müvafiq uyğunlaşdırmanın aparılması sahəsində də addımlar atılıb.

Prezident İlham Əliyevin 2019-cu il dekabrın 16-da təsdiqlədiyi yeni qanunlar əhalinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsinə xidmət etməklə yanaşı, sosial təminat sisteminin təkmilləşdirilməsinə də növbəti addımdır. Bu qanunlarla yaşa görə əmək pensiyası və yaşa görə müavinət hüququ verən yaşlar arasında uyğunsuzluq 2020-ci il yanvarın 1-dən aradan qaldırılıb, hər iki sosial təminat növü üzrə hüquq yaranan yaş hədləri eyniləşdirilib.

Əgər bu ilin əvvəlində qadınlar (yaşa görə pensiya hüququ olmadıqda) yaşa görə müavinət hüququunu 62 yaşda, kişilər (yaşa görə pensiya hüququ olmadıqda) isə 67 yaşda qazanırsa, bu ilin əvvəlindən bu yaş həddi pensiya hüququ verən yaşla eynilənmişdir. Beləliklə, 2020-ci il yanvarın 1-dən qüvvəyə minən yeni qanunla hazırda yaş həddi 61 il 6 ay olan qadınlar və yaş həddi 64 il 6 ay olan kişilər (yaşa görə pensiya hüquqları olmadıqda), bu ayın 1-dən yaşa görə müavinət hüququ qazanırlar.

Yaşa görə müavinətin təyini ötən il elektronlaşdırılıb və həmin şəxslərə bu müavinət elektron qaydada təyin olunur. Onlara yaşa görə müavinət təyin edilməsi üçün hər hansı quruma müraciət etmələrinə və sənəd təqdim olunmasına ehtiyac qalmır. Vətəndaş elektron qaydada müavinətini hansı bankdan aldığını bəndə bildiriş SMS vasitəsilə göndəriləcək. SMS göndərilməsi üçün adina nömrə yoxdur, vətəndaş məlumatı nazirliyin 142-Çağrı Mərkəzindən və ya nazirlik yanında Dövlət Sosial Müdafiə Fondunun yerli şöbəsindən əldə edə bilər. Bundan sonra sənədləri verisi qeydlərə daxil etməklə müvafiq bankdan təqdim ediləcək.

Yeni qanunvericiliyə görə, beş və daha çox uşağ doğub onları səkkiz yaşındakə təربيə etmiş qadınlar yaşa görə müavinət hüququ qazanmaq üçün yaş həddi hər uşağa görə 1 il azaldılıb. Belə ki, beş uşağ doğub onları səkkiz yaşındakə təربيə etmiş qadınların yaşa görə müavinət hüququ qazanmaq üçün yaş həddi hər uşağa görə 1 il azaldılıb.

Ölkəmizdə həyata keçirilən uğurlu sosial-iqtisadi islahatlara beynəlxalq səviyyədə verilən yüksək qiymətini növbəti göstəricisi isə keçən ilin mayında Beynəlxalq Sosial Təminat Assosiasiyasının (BSTA) növbəti Avropa Regional Sosial Təminat Forumunun Bakıda keçirilməsidir. Ölkəmizin əsvahibliyi etdiyi forumda BSTA-dan, digər beynəlxalq qurumlardan və 35 ölkədən 140-dan çox nümayəndə iştirak edib.

Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin sosial-iqtisadi layihələrin icrasında elektron texnologiyalara geniş yer verilməsi beynəlxalq səviyyədə yüksək qiymətləndirilir. Bunun təzahürü kimi BSTA tərəfindən ünvanlı dövlət sosial yardımını elektron sistem, əlilliyi qiymətləndirilməsi üzrə elektron sistem, özünüməşğulluq proqramı və qeyri-rəsmi məşğulluq qarşısının alınması layihələri uğurlu təcrübə nümunələri kimi müsbət dəyərləndirilərək mükafatlara layiq görülmüş.

Rüstəm KAMAL, "Azərbaycan"